

PASIKALBĖKIME

RUDUO 2024

LINKSMOS PADĖKOS DIENOS !

**DĖKOKIME UŽ KIEKVIENĄ NAUJĄ RYTĄ ATNEŠANTĮ NAUJOS ŠVIESOS
UŽ POILSĮ IR NAKTIES UŽUOVĖJĄ
UŽ SVEIKATĄ IR MAISTĄ
UŽ MEILĘ IR DRAUGUS
UŽ VISKĄ KĄ PER TAVO GERUMĄ GAUNAME. (RALPH WALDO EMERSON)**

**Labdaros Fondo Direktorių valdyba nuoširdžiai dėkoja
Jums, mūsų pasišventusiems darbuotojams ir admin-
istratoriams už puikią priežiūrą ir šeimynišką nuo-
taiką Labdaroje. Sveikiname Jus ir Jūsų šeimas su
Padėkos Diena!**

Labdaros fondo valdybos pirmininkės Zitos Bersėnaitės-Cers pranešimas

Šią Padėkos dieną prisiminkime ir būkime dėkingi už dosnumą vizionierių ir aukotojų, kurie pastatė Labdarą – vienintelius lietuvių slaugos namus Kanadoje. Jie numatė senstančių Kanados lietuvių kurie nebegali gyventi savarankiškai poreikius ir užtikrino, kad mūsų vyresniaisiais bus rūpinamasi pažįstamoje gyvenamojoje aplinkoje, kurioje išsaugomi ir skatinami lietuviški papročiai, tradicijos ir kalba. Daugelį metų dauguma Labdaros lietuvių slaugos namų gyventojų buvo lietuvių kilmės.

Deja, Labdarą, kaip ir kitų tautybių slaugos namus, paveikė COVID pandemijos sukeltos pasekmės, viena iš jų Bill 7, More Beds, Better Care Act, 2002 įvedimas. Šis įstatymas pakeitė priėmimo į Ontario slaugos namus kriterijus, pirmenybę teikiant ligoninių pacientams, neatsižvelgiant į jų kultūrinius/tautinius ir religinius poreikius. Dėl to etniniuose slaugos namuose nuolat mažėjo jų pačių tautybės gyventojų skaičius.

Labdaros administracija ir direktorių valdyba tvirtai tiki, kad visi gyventojai turi būti apgyvendinti namuose kurie jiems geriausiai tinka - namuose, kuriuose kalba, maistas, tradicijos, religija, šventės ir muzika yra pažįstami ir guodžiantys. Pažįstamos kultūros nebuvimas gali turėti neigiamą poveikį fizinei ir psichinei sveikatai. Mes ir toliau reiškiamo savo susirūpinimą vyriausybės atstovams, kad jie suprastų neigiamą įstatymo Bill 7 poveikį, pabrėždami, kad visi gyventojai turi būti apgyvendinti namuose, kurie geriausiai atliepia jų poreikius.

Rugsėjo mėnesį mūsų namuose lankėsi garbingoji Ontario Ilgalaikės priežiūros ministrė Natalija Kusendova-Bashta ir Etobicoke-Lakeshore Ontario parlamento narė Christine Hogarth. Jos susitiko su keliomis Labdaros gyventojomis ir išgirdo kaip jas paveikė Bill 7 įstatymas. Ministrė Kusendova-Bashta pareiškė, kad supranta jų susirūpinimą ir kad ji bei jos darbuotojai rengia planą šiuo klausimu kuris bus paskelbtas naujųjų metų pradžioje. Ji teigė, kad panašų susirūpinimą girdėjo iš daugelio etninių grupių, įskaitant jos pačios lenkų bendruomenės. Mus labai nudžiugino teigiama ministrės reakcija ir tikimės, kad jinai imsis reikiamų pokyčių, kurie bus naudingi visiems Ontario gyventojams, kuriems reikalinga ilgalaikė priežiūra.

Zita Bersėnas-Cers

MINISTRĖS APSILANKYMAS LABDAROJE

Joseph Gulizia, UniversalCare
Prezidentas
Laura Puteris, Labdaros Administratorė
Natalia Kusendova-Bashta, Ontario
Ilgalaikės Priežiūros Ministrė
Mūsų gyventojos: Vilma Gaputienė ir
Gerda Tarvydienė

Mūsų gyventojos Gerda Tarvydienė,
Irena Žemaitienė ir Vilma Gaputienė
pokalbyje su Ontario Ilgalaikės
Priežiūros Ministre Natalia
Kusendova-Bashta ir Ontario
Etobicoke-Lakeshore rajono Atstove
Ontario parlamente Christine
Hogarth.

Pirmoje eilėje mūsų gyventojos:
Vilma Gaputienė, Gerda
Tarvydienė ir Irena Žemaitienė.
Antroje eilėje: Joseph Gulizia,
UniversalCare Prezidentas, Ljilijana
Gavrilovic, Gyventojų gerbūvio
gerinimo skyriaus vadovė, Beata
Brun, Gyventojų priežiūros
skyriaus direktorė, Laura Puteris,
Labdaros Administratorė, Natalia
Kusendova- Bashta, Ontario
Ilgalaikės Priežiūros Ministrė,
Christine Hogarth, Etobicoke-
Lakeshore rajono atstovė Ontario
parlamente, Ramunė Pleinytė
Cygienė, Labdaros Fondo valdybos
narė ir Zita Bersėnaitė-Cers,
Labdaros Fondo valdybos
pirmininkė.

Smagaus rudens visiems!

Dėkojame visiems gyventojams ir šeimoms / asmenims, turintiems įgaliojimą (POA), kurie užpildė 2024 m. gyventojų ir šeimos pasitenkinimo apklausą. Džiaugiamės galėdami pranešti, kad rezultatai rodo, jog žmonės yra patenkinti priežiūra ir paslaugomis, kurias teikiame Labdaroje. Mes nuolat tikrinsimės ir sieksime tobulintis. Primename, kad jeigu turite pasiūlymų ar būdų, kaip galime kėnors patobulinti, nereikia laukti apklausos - ateikite ir praneškite mums.

Kaip greitai oras vėsta vakarais ir kaip vis anksčiau ir anksčiau kiekvieną naktį leidžiasi saulė. Tai reiškia, kad atėjo rudenio. Su rudeniū ateina ir gripo sezonas. Šiemet Labdaros gyventojams rekomenduojami trys skiepai:

1) RSV vakcinos programa didelės rizikos vyresnio amžiaus žmonėms

Labdara tęsia RSV skiepijimą 2024–2025 m. sezonui. Abrysvo® yra nauja Kanadoje prieinama vakcina kurios paskirtis yra apsaugoti 60 metų ir vyresnius žmones nuo respiracinio sincitinio viruso (RSV). Tai vienintelis RSV produktas kurį galima įsigyti vyresnio amžiaus žmonėms Toronte. Jeigu dar nedavėte sutikimo gauti RSV vakciną, praneškite apie tai IPAC RN arba skyriaus slaugytojai.

2) COVID-19 vakcinos programa

"Health Canada" pašalino COVID-19 XBB vakciną iš rinkos ir jos nebėra. "Dėl šio atšaukimo XBB COVID-19 vakcinos nebus prieinamos nuo jų pašalinimo iš rinkos datos - 2024 m. rugsėjo 1 d. iki gausime naują KP.2 formulę". Nacionalinis patariamasis imunizacijos komitetas ir Ontarijo provincijos programa pataria palaukti, kol bus galima gauti naujos KP.2 formulės vakciną kuri užtikrins didesnę apsaugą nuo cirkuliuojančių COVID-19 padermių. Netrukus bus pristatyta naujos sudėties KP.2 vakcina.

3) Skiepijimo nuo gripo programa

Gripo vakciną bus galima gauti kai tik jos bus prieinamos prasidėjus 2024–2025 metų kvėpavimo takų ligų sezonui.

Džiaugiamės galėdami pranešti, kad Labdaroje įvedėme geriausios praktikos "Spotlight" taikinio organizaciją (BPSO). Gal įdomu kas tai yra?

"BPG nurodo kaip sistemingai parengti įrodymais pagrįstus teiginius bei rekomendacijas slaugytojams ir tarpprofesinei komandai, administratoriams, pedagogams, politikos formuotojams ir pacientams bei jų šeimoms, siekiant pagerinti rezultatus klinikinėmis, sistemos ir sveikos darbo aplinkos temomis (Rey ir kt., 2018, p.37)

1999 m. sausį Ontarijo sveikatos ir ilgalaikės priežiūros ministerija parengė Slaugos darbo grupės ataskaitą pavadinimu "Gera slauga, gera sveikata: investicija į 21-ąjį amžių".

Ataskaitoje pateikiamos dvi rekomendacijos, susijusios su geriausia praktika:

- kurti ir teikti paramą slaugytojams, kad jie įgytų klinikinės patirties ir gautų deramą pripažinimą už šiuos įgytus ir naudojamus įgūdžius; ir
- įvertinti kokią įtaką nauja metodika turi siekiant konkrečių rezultatų klientams ir slaugytojų darbo aplinkai.

BPG rekomendacijomis siekiama įgalinti slaugytojus ir kitus sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus suteikti savo klientams įrodymais pagrįstą priežiūros lygį ir būti pripažintiems žinių specialistais; ir, įvertinti šios metodikos naudojimo poveikį ir tai, kaip ji gali pakeisti slaugytojų ir kitų sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų profesinį gyvenimą."

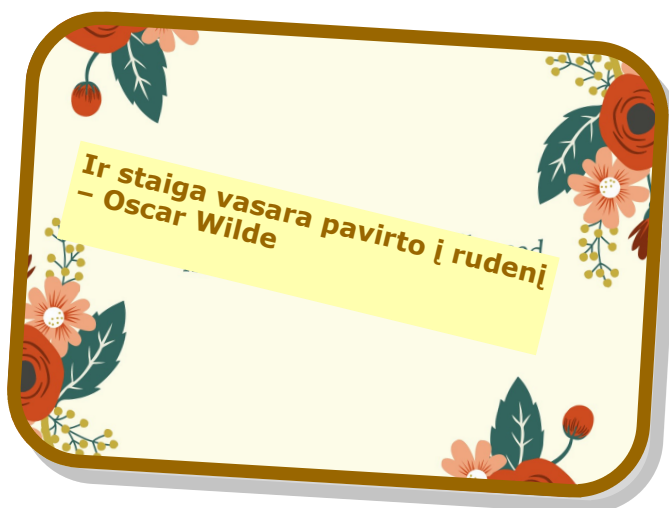
[Gauta Internetė 2024 m. rugsėjo 30 d.,

<https://elearning.rnao.ca/mod/lesson/view.php?id=1058&pageid=184>]

Ačiū visiems darbuotojams, gyventojams ir savanoriams, kurie ir toliau remia mus kai imamės naujų projektų. To neįstengtumėme be mūsų darbuotojų komandos, mūsų mylimų gyventojų ir jų šeimų bei mūsų bendruomenės. Mes visa tai darome dėl Jūsų.

Laura Puteris

Administratorė

BALIUS SU SENELIAIS: Rugsėjo 8d. sekmadienį, LABDARA surengė "Balių su Seneliais" mūsų gyventojams ir jų šeimoms. Dalyvavo apie 30 gyventojų su šeimomis. Anūkai aplankė savo močiutes ir senelius, šnekučiavosi, žaidė žaidimus, vaišinosi. Muzikinę programos dalį atliko duetas "Jonas ir Jonas" padainuodami puikias dainas. Dėkui visiems už labai smagiai praleistą popietę.

duetas "Jonas ir Jonas"

Lankosi Yčų šeima

Smagu kai mus aplanko

VEDYBINĖ SUKAKTIS: neseniai Labdaroje savo 44 metų vedybinio gyvenimo sukaktį atšventė mūsų gyventoja Susan ir jos vyras Ahmed. Juos nuoširdžiai sveikiname ir linkime tokių sukakčių atšvęsti dar daug!

Mūsų gyventoja Maria Teresa darbuojasi balkone

Ketrios Janinos susitinka Labdaroje.

Smagu kai mus aplanko

LABDAROS GYVENTOJO KONSTANTY GYVENIMO APMĄSTYMAI

Pradžioje-šiek tiek apie save.

Esu Konstanty (draugams- Kostas). Atrodo, kad renkant mano vardą, tėvams pritrūko fantazijos, o gal jos buvo per daug? Gimiau, kaip toj dainoj, nei per anksti, nei per vėlai – prieš 76 metus, Rymkažarų kaime, Suvalkų trikampyje. Į Kanadą atsikrausčiau 1987 metais ir apsistočiau Toronto mieste. Teko dirbti įvairius darbus statybos srityje Toronto ir Otavos apylinkėse. Sušlubavus sveikatai, reikėjo ieškotis vietos su priežiūra ir atsiradau Labdaros Slaugos namuose. Gyvenu čia nepilnai du mėnesius ir atvirai galiu pripažinti, kad Slaugos namai Labdara išpildė mano lūkesčius ir viltis. Pirmą kartą peržengus Labdaros slenkstį, išties

atrodė įspūdingai. Namų šilumą liūdyja gražūs paveikslai, sukabinti ant ilgų koridorių sienų.

Čia dirbantys darbuotojai yra profesionalai, sąžiningai atliekantys patikėtas jiems užduotis, nevengiantys sunkaus darbo ir pažystantys savo pacientus. Labdaros administracijos vadovai yra kompetentingi ir turi autoritetą tarp Labdaros darbuotojų. Šita tautų mozaika tikrai patvirtina Kanados fenomeną – visi sugyvena taikiai nepainiojant savo interesų ir taip papildo savo įnašu Kanados tautų įvairovę.

Dabar, kai esu vyresnio amžiaus, turiu daugiau laisvo laiko ir nepersekioja jokios sutartys, nusprendžiau sulėtinti įvykių srovę, sustoti ir apsidairyti – ar viskas, ką aš nuveikiau įvairiais savo gyvenimo aspektais buvo prasminga. Ar susirūpinimas, kad kaimynas "pasiekė aukštesnį lygį", buvo mano pagrindinė motyvacija – daugiau, nes dažnai žmogaus netenkina "daug", turi būti "daugiau", ne taip svarbu ko siekiam..

Tik pasakose laimi "biedni", silpnesni, o jos galas turi būti laimingas ir politiškai "korektiškas". Kita vertus, atitraukus akis nuo "pasakų knygelės", matome, kad turtingesni žmonės turi skirtingas "žaidimo taisykles" ir nedaug paisyti, ką kiti žmonės "pasakys"..Jie gyvena prabangiai ir vis siekia turėti daugiau..O mano nuomone, turtingas žmogus yra ne tas žmogus, kuris turi sukaukęs daug materialinių vertybių, o tas kuris daug auko ir protingai investuoja. Juk pinigai, sukaupti banke yra kaip vaistai stalčiuje, deja - negydo. Dabartiniais laikais, kai pinigai dažnai yra niekuo nepadengtas, kaip auksu ar sidabru, jis yra kaip bevertis eksponatas visiems pažiūrėti, o jei yra investuojamas, jau yra procese. Įdomu, kur savo vietą turi kriptos valiutos. Pagal mano supratimą, perkant tokius "e-pinigus", tai galima palyginti su sklypo įsigijimu Marso planetoje.

O paskiausiai pakalbėkime apie Labdaros maitinimo skyrių ir jo darbuotojus. Jie parūpina skanų ir sveiką maistą. Estetiškai ir su šypsena pateiktas maistas būna dar skanesnis!

Gyventojams patinka įvairios užimtumo programos, organizuojamos Užimtumo skyriaus darbuotojų.

Taip pat širdį džiugina pavyzdinga švara ir apsauga nuo techninių gedimų, o jei tokie įvyksta – yra laiku pašalinami.

Taigi – tokiu būdu pristatau save šiame straipsnyje. Apie savo profesinį gyvenimą, jei mane norės kas labiau pažinti, kitą kartą.

Iki sekančio leidinio!

Su pagarba, Labdaros Slaugos namų gyventojas

Konstanty

VĒLINĒS

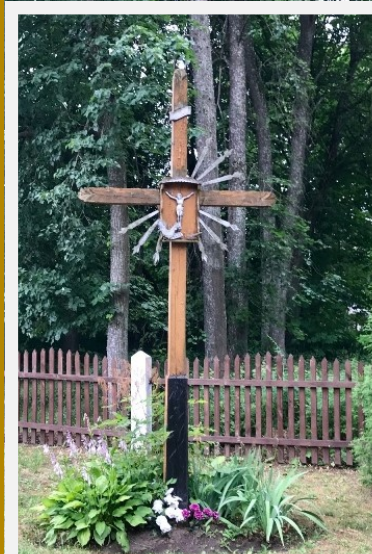
Vėlinės – mirusiųjų atminimo ir pagerbimo diena, minima lapkričio 2 dieną. Helovinas – spalio 31. Norime priminti, kad yra ne tik Helovinas, bet yra mūsų nuostabi, šilta, senovinė lietuviška šventė – Vėlinės – ta tradicija, kad susitiktume, kad pabendrautume.

Pasitinkant Vėlines ant iešmo kepamas ėriukas. Per Vėlines tokios buvę tradicijos, arba ėriukas, arba riebus gaidys. Prieš šalčius, kad tai būtų riebus maistas, kad ant kapelių žmonės nesušaltų, kad būtų stipresni.

Ant kapų atvykę uždega žvakelę, prisiminti jau išėjusius.

Vėlinių tradicijos kilmė

Vėlinės ne veltui švenčiamos rudenį. Tai metas, kai derlius jau nuimtas ir galima ramiai ruošti žiemai, tad nėra tokių intensyvių darbų. Vėlių garbinimas ir apeigos, kurios simbolizavo savotišką bendravimą su protėviais buvo būdingas žemdirbiams, tad rudenį tikrai pasirinktas ne atsitiktinai. Švenčiant Vėlines gamintas maistas iš daržo gėrybių, kuris būdavo aukojamas vėlėms taip siekiant palaikyti gerą santykį su jomis, gauti jų malonę, apsaugą, paramą. Taip kilo paprotys valgyti prie kapų, palikti vėlei duonos, medaus, vyno ar kitų gėrybių. Šis paprotys itin paplito tarp slavų, graikų bei rumunų tautų, tačiau populiarus buvo ir Lietuvoje. Šio papročio kai kurie vyresni žmonės laikosi iki šiol, tad daugiau pasižvalę po kapines per Vėlines tikrai pamatysite palikto maisto vėlėms.

VĒLINĒS (tēsinys)

Vaišes ir vēliu maitinimas ilgainiui pasikeitē ģ kitā simbolikā - ypatinga reikšmē bendraujant su mirusiju vēlēm priskirta ugniai. Senovēje tikēta, kad ugnis pritraukia mirusiju vēles, užmezga ryšj. Iš šio ģsitikinimo kilo paprotys degti žvakeles ant kapo taip pagerbiant mirusijj, parodant jam dėmesj.

Paprastai Vēlinēs suprantamos kaip šeimos šventē, tad visi šeimos nariai susirenka drauge ir kartu aplanko artimuju kapus, neša gēliu, dega žvakeles. Šiandien Vēlinēs neatsiejamos ir nuo kriškčionybēs, tad bažnyčiose šia proga vyksta pamaldos, kuriu metu meldžiamasi už mirusiuosius. Po kapu lankymo gajus paprotys šeimos nariams susieiti prie vaišiu stalo, pavalgyti prisimenant mirusiuosius - tai senosios vaišiu vēlēm tradicijos atspindys.

ILSĒKIS RAMYBĒJE

**LABDAROS RANKDARBIŲ IR PYRAGŲ
IŠPARDAVIMAS ĮVYKS SEKMADIENĮ
LAPKRIČIO 17d. nuo 10val. ryto iki 2val. po pietų
PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KAVINĖJE**

1 Resurrection Road, Etobicoke, ON

Laukiame kepsnių ir savanorių pagalbos.

**Koordinuoja Nerijus Augutis:
416-232-2112 ext. 412**

Craft & Labdara
Lithuanian Nursing Home
Lietuvių slaugos namai

Bake Sale

SUNDAY, NOVEMBER 17, 2024
10:00 am – 2 pm

RC CHURCH OF THE RESURRECTION
1 RESURRECTION RD., ETOBICOKE, ON
(NORTH OF BLOOR ST. BETWEEN KIPLING AVE. AND ISLINGTON AVE)

EVENT COORDINATOR: NERIJUS AUGUTIS
TEL. 416-232-2112 EXT. 412
LABDARAVOLUNTEERING@GMAIL.COM

Proceeds go to our residents' activities & needs.

MĪSLĒS

1. Šimtdantis slibinas medžius graužia. Kas tai?
2. Visas medžio, o galva geležies. Kas tai?
3. Vienas bēga, viens veja. Kas tai?
4. Vandeny gimus, vandens bijo. Kas tai?
5. Turi sparnus, bet nelaksto. Kas tai?
6. Šviesoje miega, tamsoje viską rodo. Kas tai?
7. Senas senelis visiem kojas bučiuoja. Kas tai?
8. Stovi panelē prie durų, kas eina – tam ranką paduoda. Kas tai?
9. Su liemeniu ir šaknim, bet ne medis. Su kepure, bet ne vyras. Kas tai?
10. Stovi ponaitis ruda kepuraite, kas jį pamato – už kojų griebia. Kas tai?

Baravykas	10
Grybas	9
Durų rankena	8
Slenkstis	7
Lempa	6
Vėjo Malūnas	5
Druska	4
Dviratis	3
Plaktukas	2
Pūklas	1

PAMAŪSTYKIME

(**DIAKONAS DR. KAZIMIERAS AMBROZAITIS**)

UŖUOJAUTA VIENAS KITAM

Kristaus ŖodŖio ir Kūno stalias per MiŖias mums duoda paguodos ir gydymo malones, nes visi kartu dalinamės savo aŖaromis ir sielvartu.

Mes pajusime tikrą uŖuojautą savo artimui, kai pamatysime savo akimis ir pajusime savo Ŗirdyje krikŖioniŖką meilę vienas kitam; kai uŖjausime savo artimo rūpesčius, baimes ir nerimą.

Eucharistijos sakramentinės malonės leidŖia ir mums paguosti, palaikyti, paremti, suteikti stiprybės ir padėti gydyti vienas kitą ir patys save.

Taigi, melskimės uŖ mūsų mylimuosius amŖinybėje; prisimindami, kad jiems taip pat reikia mūsų maldų amŖinajame gyvenime, taip pat kaip jų reikėjo kai jie keliavo su mumis Ŗioje ŖemiŖkoje kelionėje.

Per Ŗventąją Eucharistiją likime atgaivinti, atnaujinti, ir kupini amŖinojo gyvenimo vilties.

